OULUN KAUPUNGIN LUKIOIDEN OHJAUSSUUNNITELMA / LOPS21

Laanilan lukio

1. ARVOPOHJA

Oulun lukioiden ohjaussuunnitelma rakentuu Oulun kaupungin arvojen, vastuullisuus, rohkeus ja reiluus, varaan. Oulu oivaltaa! -sivistysohjelman 2023–26 mukaisesti rakennamme yhdessä kulttuuri-ilmastonmuutosta, vahvistamme yhteisöllisyyttä, lisäämme digitaalisuutta asiakaslähtöisesti ja panostamme henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen sekä hyvään johtamiseen. Lukiokoulutuksessa toimimme ilmastolukioiden viitoittamalla tiellä, toteutamme laaja-alaisen osaamisen tavoitteita, vahvistamme opiskelijoiden osallisuutta, laajennamme oppimisympäristöjä digitaalisesti, tarjoamme korkeakouluopintoja lukiolaisille ja otamme käyttöön tehokkaan ohjauksen mallin.

2. OHJAUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

Ohjaus on koko kouluyhteisön toteuttamaa toimintaa, joka toteutuu opiskelijan näkökulmasta läpi koko lukioajan, monenlaisissa tilanteissa. Ohjauksen työnjako on kuvattu tarkemmin myöhemmin tässä ohjaussuunnitelmassa. Hyvä ohjaus on riittävää ja monipuolista. Se tukee aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta sekä edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Jokaista opiskelijaa kunnioitetaan yksilönä ja jokaisella on oikeus ohjaukseen. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija.

Opinto-ohjaus on opinto-ohjaajan toteuttamaa toimintaa. Lukiolainen saa opinto-ohjausta opinto-ohjauksen oppitunneilla, pienryhmissä sekä henkilökohtaisessa ohjauksessa. Opinto-ohjaus sisältää kasvun, kehityksen ja toimintakyvyn tukemisen, oppimisen- ja opiskelutaidot sekä jatko-opinto- ja urasuunnittelutaidot.

Vertaisohjaus on yksi ohjauksen muoto, jossa opiskelijat toimivat toisilleen apuna ja tukena. Vertaisohjaus toteutuu usein spontaanisti esim. luokkatilanteissa.

Sukupuolitietoinen ohjaus perustuu herkkyydelle tunnistaa yksilöllisyys ja persoonallisuus jokaisessa opiskelijassa. Ohjauksessa pyritään tunnistamaan sukupuolittavia yhteiskunnallisia tekijöitä ja pyritään purkamaan niitä sukupuolten tasa-arvoa rakentaen. Hyväksytään myös sukupuolten moninaisuus.

Esteettömyys liittyy yhdenvertaisuuteen. Esteettömyyteen kuuluu mahdollisuus oppia ja opiskella yksilöllisten kykyjen mukaisesti. Tämä edellyttää paitsi opiskelijoiden tuen tarpeiden myös heidän vahvuuksiensa tunnistamista. Tältä pohjalta opiskelijan kanssa voidaan suunnitella opintoja realistiselta pohjalta.

Saavutettavuus liittyy läheisesti tiedottamiseen ja siihen että ohjaus ja siihen liittyvä informaatio on tarjolla niin, että se on kaikkien saavutettavissa, helposti ja selkeästi.

Nivel- ja siirtymävaiheella tarkoitetaan opintojen vaiheita, joissa opiskelija siirtyy oppilaitoksesta toiseen, esimerkiksi peruskoulusta lukioon tai lukiosta jatko-opintoihin. Se voi tarkoittaa myös siirtymää lukiosta toiseen tai lukiosta ammatilliseen oppilaitokseen.

3. OHJAUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Ohjaustoiminta Oulun kaupungin lukioissa muodostaa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjaustoiminta tukee opiskelijoiden hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja toimijuutta kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan.

Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Opiskelijoiden opintojen sujumista seurataan ja heidän opintojensa etenemistä tuetaan. Opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelua tuetaan yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, opettajien, opinto-ohjaajan, rehtorin ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa. Ohjaus on koko kouluyhteisön tehtävä.

4. OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN OULUN KAUPUNGIN LUKIOISSA SEKÄ OHJAUKSEN TOIMIJAT JA TYÖNJAKO

Jokaisessa lukiossa on opinto-ohjaaja tai opinto-ohjaajia, riippuen opiskelijamäärästä. Opinto-ohjaaja on ohjauksen asiantuntija, jolla on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Oulun kaupungin lukioissa ohjaus järjestetään pääosin lukio-opintojen aikaisena ohjauksena, jonka toteutuminen kuvataan tarkemmin lukiokohtaisessa ohjaussuunnitelmassa (luku 5). Jos opiskelija ei ole saanut lukion oppimäärän suorittamisen jälkeen jatko-opiskelupaikkaa, hänellä on oikeus saada ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Varusmiespalveluksen tai siviilipalveluksen suorittaminen suoraan lukion jälkeen jatkaa oikeutta osallistua ohjaukseen vuodella.

Oulun kaupungin lukioissa noudatetaan koko koulu ohjaa -mallia ja ohjaus on henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä. Opiskelijoille ja huoltajille tiedotetaan ohjauksen palveluista koulun verkkosivuilla ja Wilmassa. Seuraavassa on kuvattu ohjauksen toimijat ja työnjako.

OPISKELIJA

- On ohjausprosessin aikana vastuullinen, aktiivinen ja osallistuva toimija.
- Kehittää opintojen aikana oppimaan oppimisen taitojaan.
- Oppii hankkimaan tietoa jatkokoulutuksesta ja työelämästä siten, että opiskelija voi tehdä itselleen parhaiten sopivia suunnitelmia koulutus- ja työuransa suhteen.
- Suunnittelee henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa ja ylioppilaskirjoitussuunnitelmansa ryhmänohjaajan, aineenopettajien, erityisopettajan ja opinto-ohjaajan tuella.
- Rakentaa ohjauksessa tulevaisuuttaan yksilöllisten toiveidensa mukaisesti.

REHTORI/APULAISREHTORI/VARAREHTORI

- Luo edellytykset onnistuneelle ohjaustoiminnalle.
- Huolehtii, että koko henkilöstö on tietoinen ohjauksen toteuttamisen periaatteista ja tavoitteista.
- Huolehtii siitä, että ohjauksen eri osa-alueita arvioidaan säännöllisesti.
- Tekee hallinnolliset päätökset (esim. opiskelijaksi otto, opintojen ja oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen väliaikaisesti, toistaiseksi tai kokonaan, opiskelijan erottaminen määräajaksi tai kokonaan, todistukset, osaamisen tunnustaminen).
- Laatii opintotarjottimen.
- Hyväksyy poissaolot 5 vuorokautta ylittävältä ajalta (esim. pitkät sairauspoissaolot, vaihto-opintovuosi).
- Vastaa ylioppilastutkinnosta (esim. tiedottaminen ja ohjeistaminen, ilmoittautuminen, osallistumisoikeudet, erityisjärjestelyt).

KOULUSIHTEERI

- KELAn ja muiden yhteistyötahojen vaatimat todistukset.
- Koski-, Wilma- ja Primus-järjestelmiin liittyvät tehtävät.
- Erillissuoritusten kirjaaminen Primukseen.
- YO-ilmoittautumiseen liittyvät asiat.

AINEENOPETTAJA

- Ohjaa opetusryhmänsä opiskelijaa opettamansa oppiaineen opiskelutaidoissa ja opiskelutekniikoissa erilaiset oppijat huomioiden.
- Antaa tarvittaessa tukiopetusta.
- Pitää oman oppiaineensa jatko-opintomahdollisuuksia esillä opetuksessa ja tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiuksia. Tekee yhteistyötä korkeakoulujen ja työelämän kanssa, jotta opiskelijoiden yrittäjyys- ja työelämävalmiudet paranevat.
- Ohjaa oman oppiaineensa ylioppilastutkinnon kokeen sisältöihin ja käytänteisiin sekä kokeeseen valmistautumiseen.
- Merkitsee opiskelijan poissaolot Wilmaan.
- Seuraa ja tukee opiskelijan opintojen etenemistä omassa opetuksessaan sekä välittää tarvittaessa palautetta siitä opiskelijan lisäksi ryhmänohjaajalle, opinto-ohjaajalle ja huoltajille.
- Kun aineenopettajalla herää huoli opiskelijasta, hän ottaa huolen puheeksi ensin opiskelijan kanssa ja sen jälkeen tarvittaessa ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan, erityisopettajan tai opiskeluhuollon työntekijän kanssa. Aineenopettajalla on mahdollisuus saada konsultaatiotukea toiselta koulun työntekijältä. Laanilan lukion läsnäolon tukemisen mallissa on kuvattu tarkemmin toimintaohjeet huolitilanteissa. Malli on tarkoitettu opettajien ja henkilökunnan käyttöön.
- Osallistuu tarvittaessa opiskelijakohtaiseen monialaiseen tapaamiseen.
- Tiedottaa tarpeen mukaan huoltajia oppiaineen opiskeluun liittyvistä asioista.
- Osallistuu oppilaitoksessa sovitulla tavalla huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön (esim. vanhempainillat).

RYHMÄNOHJAAJA

- Toimii oman ohjausryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaajana.
- On aktiivinen toimija oman ohjausryhmänsä ryhmäytymisprosessissa.
- Perehdyttää opiskelijat lukion käytänteisiin ja toimintatapoihin.
- Myöntää poissaolot enintään 5 vuorokauden ajalle.
- Seuraa oman ohjausryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä, valintojen toteutumista ja läsnäoloa.
- Puuttuu mahdollisiin ongelmiin opintojen etenemisessä ja on tarvittaessa yhteydessä opiskelijaan ja huoltajiin (esim. poissaolot, hidas opintojen edistyminen, T/K/4-merkinnät). Laanilan lukiossa ryhmänohjaaja laatii periodeittain koosteen ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemisestä. Koosteen pohjalta ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja keskustelevat tarvittaessa, kuitenkin vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa.
- Kun ryhmänohjaajalla herää huoli opiskelijasta, hän ottaa huolen puheeksi opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa. Ryhmänohjaajalla on mahdollisuus saada konsultaatiotukea toiselta koulun työntekijältä. Laanilan lukion läsnäolon tukemisen mallissa on kuvattu tarkemmin toimintaohjeet huolitilanteissa. Malli on tarkoitettu opettajien ja henkilökunnan käyttöön.
- Osallistuu tarvittaessa opiskelijakohtaiseen monialaiseen tapaamiseen.
- Seuraa oman ohjausryhmänsä opiskelijoiden ylioppilastutkinnon etenemistä yhteistyössä aineenopettajien, opinto-ohjaajien ja rehtorin kanssa.
- Pitää ryhmänohjauksen tunnit ja tiedottaa ohjausryhmänsä opiskelijoille ajankohtaisista asioista. Koulukohtaisesti sovitaan muista tehtävistä.
- Ryhmänohjaaja haastattelee Laanilan lukiossa oman ryhmänsä opiskelijat pääsääntöisesti ensimmäisen opiskeluvuoden syksyllä.

ERITYISOPETTAJA

- Tukee opiskelutaitojen vahvistamista, osallistuu opiskelutaitojen opettamiseen ja ohjaa opiskelijaa käyttämään omia vahvuuksiaan oppimisessa.
- Tukee ja vahvistaa opiskelijan myönteistä kuvaa itsestään oppijana.
- Osallistuu tukea tarvitsevien opiskelijoiden opintojen suunnitteluun (esim. selvittää opiskelijoiden lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia ja auttaa löytämään niihin tukitoimia).
- Vastaa digilukiseulojen ja muiden testien tekemisestä sekä lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden lausunnosta (YTL) ja siihen liittyvän pedagogisen tuen suunnitelman kirjoittamisesta ylioppilastutkintoa ja opintojen suunnittelua varten. Laanilan lukiossa digilukiseulat toteutetaan ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille ensimmäisessä periodissa osana OP3-opintojaksoa.
- Laatii yhteistyössä opon kanssa YTL-erityisjärjestelyhakemukset muissa kuin lukiasioissa.
- Yhteistyössä aineenopettajien, opinto-ohjaajien ja opiskeluhuollon toimijoiden kanssa tunnistaa tukea tarvitsevat opiskelijat.
- Konsultoi tarvittaessa aineenopettajia erityisopetukseen liittyvissä asioissa.
- Osallistuu Oulun kaupungin lukioiden Leo-tiimin toimintaan.
- Osallistuu oman ammattialansa asiantuntijana opiskeluhuoltoryhmän toimintaan ja yhteisölliseen opiskeluhuoltoon.
- Kokoontuu ryhmänohjaajan ja opon kanssa keskustelemaan opiskelijoiden opintojen etenemisestä kahdesti vuodessa.

- Opiskelijan kannalta on keskeistä taata oppimisen esteettömyys, saavutettavuus ja yhdenvertainen asema, ennaltaehkäistä oppimisen vaikeuksia sekä tunnistaa tuen tarpeet varhaisessa vaiheessa.

OPISKELUHUOLLON HENKILÖSTÖ

- Lukion opinto-ohjauksen tavoitteena on varmistaa, että opiskelija saa ohjausta ja tukea siten, että hän selviytyy ja etenee opinnoissaan suunnitelmien mukaisesti.
- Tavoitteen toteutumiseksi tehdään yhteistyötä tarvittaessa opiskeluhuollon kuraattorin ja psykologin sekä opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin kanssa. Ohjauksen yhteydessä konsultoidaan tarvittaessa opiskeluhuollon työntekijöitä.
- Opiskeluhuollon henkilöstön tehtävät on kuvattu opiskeluhuollon suunnitelmassa.

OPISKELIJATUUTORI

- Pääsääntöisesti toisen vuoden opiskelija, joka on saanut tehtäväänsä koulutuksen. Laanilan lukio tekee tuutoreiden koulutuksessa yhteistyötä lukiolaisten liiton kanssa.
- Toimii yhteistyössä tuutoroinnista vastaavan opettajan, opinto-ohjaajien ja ryhmänohjaajien kanssa. Laanilan lukiossa tuutoreiden ohjaamisesta vastaa opinto-ohjaaja yhdessä aineenopettajista valitun tuutorien ohjaajan kanssa.
- Opastaa ensimmäisen vuoden opiskelijoita lukio-opiskelun käytänteissä. Laanilan lukiossa tuutorit järjestävät pienryhmätuutorointia ja pitävät oppitunnin OP3-opintojaksolla.
- Perehdyttää lukion toimintakulttuuriin.
- Tutustuttaa opiskelijoita toisiinsa ja on mukana ryhmäyttämisessä.
- Osallistuu lukion markkinointi- ja esittelytilaisuuksiin.
- Kaksi tuutoria osallistuu Laanilan lukion hyvinvointiryhmän (opiskeluhuoltoryhmä) toimintaan opiskelijajäseninä.

OPINTO-OHJAAJA

- Ohjaa opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa henkilökohtaisessa ja ryhmä- ja luokkamuotoisessa opinto-ohjauksessa (esim. opinto-ohjauksen moduulit).
- Ohjaa opiskelijaa lukio-opintojen aikana (esim. henkilökohtaisen opintosuunnitelman laadinta ja päivittäminen sekä ylioppilaskirjoitussuunnitelman laadinta), myös silloin, kun opinnot ovat väliaikaisesti keskeytyneet tai opiskelija on erotettu määräajaksi.
- Tukee opiskelijaa tunnistamaan vahvuutensa oppijana sekä käyttämään hänelle soveltuvia opiskelumenetelmiä.
- Auttaa opiskelijaa tunnistamaan erilaisia jatko-opintomahdollisuuksia sekä kehittää opiskelijan taitoja arvioida omia vahvuuksiaan ja voimavarojaan suhteessa näihin mahdollisuuksiin ja tuleviin siirtymävaiheisiin (esim. jatko-opinto- ja urasuunnitelman laadinta).
- Tekee ohjausyhteistyötä pedagogisten (esim. aineenopettajat, erityisopettaja) ja opiskeluhuollon toimijoiden kanssa.
- Tekee ohjausyhteistyötä jatko-oppilaitosten edustajien ja työelämä- ja koulutoimijoiden sekä muiden toimijoiden kanssa.

- Osallistuu ohjauksen asiantuntijana opiskeluhuoltoryhmän toimintaan ja yhteisölliseen opiskeluhuoltoon.
- Osallistuu Oulun kaupungin Opotiimin toimintaan.
- Tiedottaa ajankohtaisista ohjauksellisista asioista (esim. yhteishaku ja jatko-opintotilaisuudet) saavutettavuuden huomioiden.
- Tekee yhteistyötä huoltajien kanssa yhdessä ryhmänohjaajien kanssa.
- Tekee ilmoitukset Valpas-palveluun oppivelvollisista nuorista, jotka ovat keskeyttäneet lukio-opinnot eivätkä ole aloittaneet opintoja toisaalla.
- Tekee ilmoitukset etsivään nuorisotyöhön ei-oppivelvollisista nuorista, jotka ovat keskeyttäneet lukio-opinnot eivätkä ole aloittaneet opintoja toisaalla.
- Kutsuu ryhmänohjaajat vähintään kaksi kertaa vuodessa keskustelemaan opiskelijoiden opintojen etenemisestä.

OPISKELIJAN OHJAUKSEN, TUEN JA OPISKELUHUOLLON TOIMIJAT OULUN KAUPUNGIN LUKIOISSA

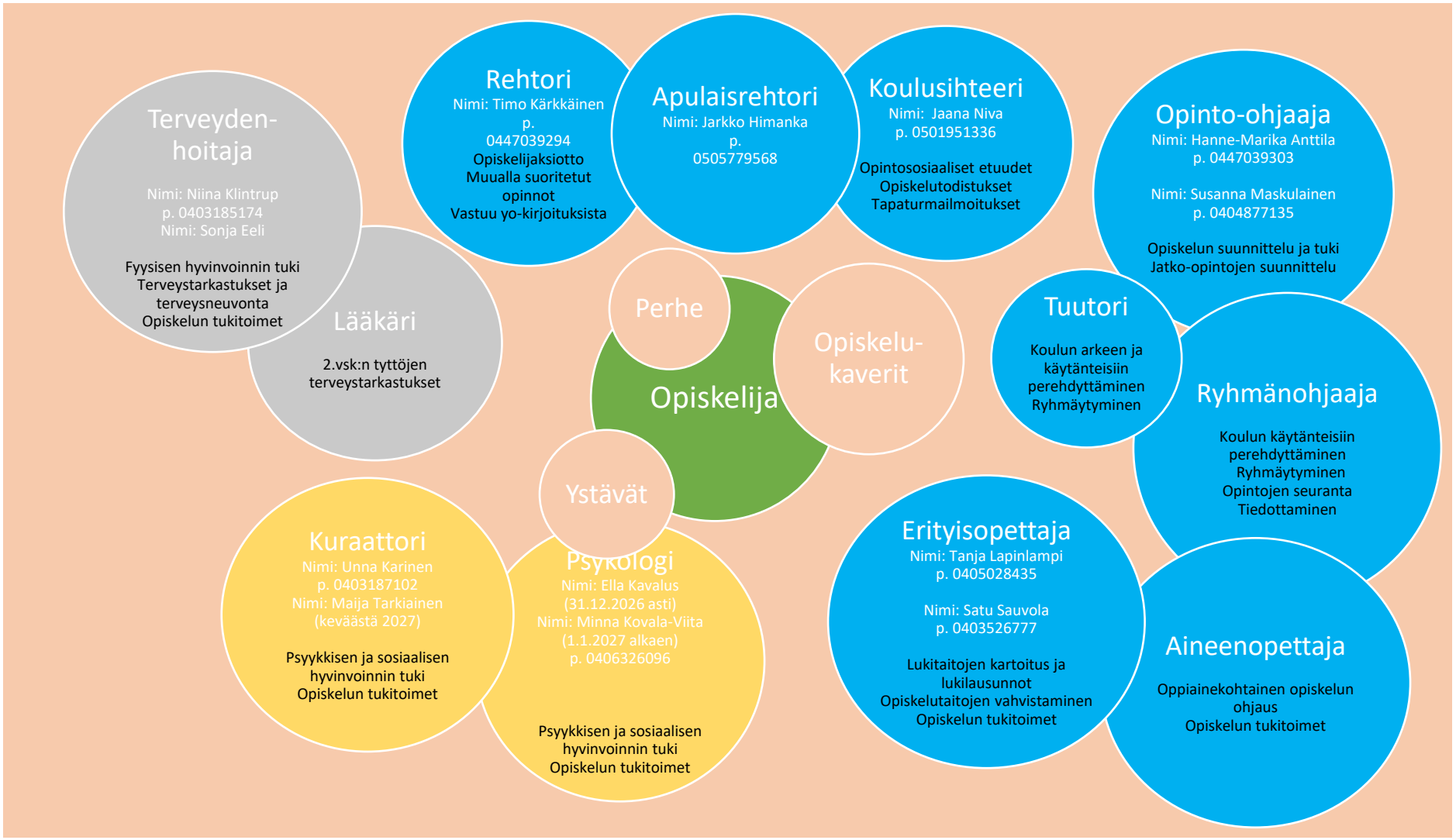

5. OHJAUS SIIRTYMÄVAIHEISSA

Perusopetuksesta lukioon

Ohjauksen merkitys korostuu nivel- ja siirtymävaiheessa. Oulun kaupungin lukiot antavat tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille. Jokaisessa Oulun kaupungin lukiossa järjestetään vuosittain vanhempainilta, jonka tarkoitus on esitellä lukio-opintoja huoltajille ja peruskoulun päättäville opiskelijoille. Lisäksi järjestetään Avoimet ovet –tapahtuma kahden iltapäivän ajan peruskoulun päättäville oppilaille. Opiskeluhuollollisen ja pedagogisen tiedonsiirron tavoitteena on tukea nuoren siirtymistä perusopetuksesta lukioon ja edesauttaa opintojen joustavaa aloittamista. Tiedonsiirrolla on tavoitteena tukea opiskelijan onnistumista ja hyvinvointia sekä auttaa lukioita ennakoimaan opiskelijan pedagogisen tuen tarvetta.

Tiedot opiskelijan peruskoulun aikana saamasta pedagogisesta tuesta siirretään luottamuksellisesti, opiskelijan etu huomioiden yhteistyössä huoltajien kanssa (1288/2013 Perusopetuslaki, 40 §). Tavoitteena on opiskelijoiden opiskelun tukemisen kannalta olennaisen tiedon siirtäminen. Lainsäädäntö erottaa toisistaan *perusopetuslaissa säädetyn oppimisen ja koulunkäynnin tuen* ja *oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa säädetyn opiskeluhuollon* (1288/2013 Lakiperusopetuslain muuttamisesta 40 §, 1287/2013 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki). Oppilas- ja opiskeluhuoltoon siirtyvästä tiedonsiirrosta vastaavat oppilas- ja opiskeluhuollon työntekijät.

Oulun kaupungissa on sovittu perusopetuksen ja toiseen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa, että pedagogiseen tukeen liittyvä tieto siirretään tiedonsiirtolomakkeella tarvittaessa ja aina silloin, kun tiedonsiirto on tärkeää oppilaan jatko-opintojen aloittamisen ja etenemisen kannalta. ”Ohjauksen ja opetuksen taustatieto”-lomake tehdään oppimisen ja opiskelun pedagogisen tuen järjestämiseksi. Lomakkeen tietoja hyödynnetään opiskelijan oppimisen ja opiskelun tuen edistämiseksi ja tukemiseksi hänen siirtyessä peruskoulusta jatko-opintoihoin tai vaihtaessa oppilaitoista toisella asteella. Lomake sisältää opiskelijan oppimiseen ja pedagogisen tuen suunnitteluun ja järjestämiseen liittyviä välttämättömiä tietoja, jotka ovat tarpeellisia opiskelun järjestämisessä uudessa oppilaitoksessa. Tavoitteena on auttaa ja tukea opiskelijaa jatko-opintojen aloittamisessa. Lomake täytetään yhdessä opiskelijan, huoltajien ja tarvittavien opettajien kanssa. Tiedot luovutetaan sen oppilaitoksen opinto-ohjaajalle, erityisopettajalle ja ryhmänohjaajalle, mihin opiskelija siirtyy. Tarvittaessa tietoja voidaan luovuttaa opiskelijaa opettaville opettajille. Tietojen siirto tapahtuu luottamuksellisesti, ja kyseiset henkilöt ovat vaitiolovelvollisia. Tietojen siirto perustuu oppivelvollisuuslakiin 1214/2020 §23 Tietojensaanti. Lomaketta ei tallenneta lähettävän oppilaitoksen sähköisiin järjestelmiin.

Oulun lukiossa on käytössä ”Tietoja ohjausta varten” -lomake. Opiskelija täyttää lomakkeen lukio-opintojen alussa yhdessä huoltajiensa kanssa. Lomakkeen tietoja hyödynnetään opiskelijan oppimisen ja opiskelun edistämiseksi hänen siirtyessä Oulun lukion opiskelijaksi. Tavoitteena on auttaa ja tukea opiskelijaa lukio-opintojen aloittamisessa. Tiedot ovat luottamuksellisia ja vain opiskelijan oman opinto-ohjaajan, ryhmänohjaajan ja erityisopettajan käytettävissä. Tietoja luovutetaan eteenpäin ainoastaan opiskelijan ja/tai hänen huoltajiensa erillisellä luvalla. Tietojen vaihto tapahtuu luottamuksellisesti ja kyseiset henkilöt ovat vaitiolovelvollisia. Lomakkeen tiedot eivät vaikuta opiskelijan arviointiin eikä lomaketta tallenneta sähköisiin järjestelmiin. Lomake tuhotaan viimeistään opiskelijan valmistuttua.

Lukio-opintojen keskeytyessä

Lukion opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja/tai rehtori tarjoavat opiskelijalle ohjausta, mikäli opinnot ovat vaarassa keskeytyä. Yhteistyötä tehdään aina alle 18-vuotiaiden kohdalla myös huoltajien kanssa. Ensin selvitetään opiskelijan saamien tukitoimien riittävyys. Seuraavaksi selvitetään, onko opintojen jatkaminen mahdollista tukitoimia lisäämällä tai muuttamalla tai vaihtoehtoisilla suoritustavoilla. Tarvittaessa tehdään muutoksia opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Lukio-opintojen ollessa vaarassa keskeytyä tai muista perustelluista syistä opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa opintojaan Lukiopirtissä henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti.

Mikäli opiskelija kuitenkin haluaa keskeyttää opinnot, häntä ohjataan uuden opiskelupaikan hakemisessa. Kun opiskelija ottaa vastaan uuden opiskelupaikan ja aloittaa opintonsa siellä, opinto-ohjaaja huolehtii, että tiedot opiskelijan saamasta pedagogisesta tuesta siirtyvät luottamuksellisesti, opiskelijan etu huomioiden uuteen oppilaitokseen.

Mikäli oppivelvollinen opiskelija ei jatka opintojaan toisessa oppilaitoksessa, opinto-ohjaaja tekee ilmoituksen Valpas-järjestelmään ja opiskelija siirtyy oppivelvollisuudesta vastaavan opinto-ohjaajan ohjattavaksi. Lukion opinto-ohjaaja jatkaa yhteistyötä hänen kanssaan tarpeen mukaan, mukaan lukien tiedonsiirto pedagogisesta tuesta.

Mikäli täysi-ikäinen opiskelija ei jatka opintojaan toisessa oppilaitoksessa, hänet ohjataan nuorisolain (2010/693, 7c§) mukaisesti etsivän nuorisotyön palveluihin. Lain mukaan koulutuksen järjestäjän on luovutettava alle 25-vuotiaan nuoren yksilöinti- ja yhteystiedot nuoren kotikunnan etsivää nuorisotyötä varten, mikäli nuori keskeyttää opinnot lukiokoulutuksessa. Tietojen luovuttaminen tehdään yhteistyössä nuoren ja kanssa. Myös huoltajat tai nuori itse voivat olla suoraan yhteydessä etsivään nuorisotyöhön. Opinto-ohjaaja jatkaa yhteistyötä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa tarpeen mukaan. Laanilan lukiossa opinto-ohjaaja on yhteydessä etsivään nuorisotyötekijään joko valtakunnallisen etsivän nuorisotyön yhteydenottojärjestelmän kautta tai suoraan puhelimitse.

Mikäli opiskelija vaihtaa oppilaitoksesta toiseen, lähettävän koulun opinto-ohjaaja vastaa ohjauksesta keskeneräisten opintojen loppuunsaattamisessa ja koulusta eroamisessa. Vastaanottavan koulun opinto-ohjaaja vastaa ohjauksesta uuteen kouluun ilmoittautumisessa ja opintovalintojen tekemisessä.

Ohjaus lukio-opintojen jälkeen

Opiskelijalla on vielä vuoden ajan valmistumisestaan oikeus saada jatko-ohjausta omasta lukiostaan. Mikäli hän suorittaa varusmies- tai siviilipalveluksen suoraan lukion jälkeen, oikeus ohjauksen saamiseen omasta lukiosta pitenee palvelusta vastaavalla ajalla. Oulun kaupungissa lukiosta valmistunut opiskelija, joka ei vielä ole saanut jatko-opintopaikkaa, voi hakeutua ohjaukseen myös Byströmin Ohjaamoon.

6. OHJAUKSEN SISÄLLÖT, MENETELMÄT JA TYÖTAVAT

Ohjausta toteuttavat opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat, aineenopettajat ja koulukohtaisesti sopien muut koulun työntekijät. Opinto-ohjaaja vastaa opinto-ohjauksen opintojaksojen opetuksen sisällöistä, jotka on kuvattu Lukion opetussuunnitelman perusteissa luvussa 6.2.1. Menetelmät ja työtavat vaihtelevat opintojaksojen toteutuksessa lukioittain. Työtapoina voi olla esimerkiksi tehtäviä, keskusteluja, opettajajohtoista opetusta, ryhmätöitä, vierailijoiden pitämiä esityksiä ja vierailuita. Laanilan lukiossa opinto-ohjauksen opintojaksoilla on käytössä oppikirja.

Henkilökohtaisen ohjauksen sisällöt lähtevät yleensä ohjaukseen hakeutuvan opiskelijan tarpeista ja lähtökohdista. Ohjauksen sisällöt voivat liittyä myös opiskelijan opintojen vaiheeseen esimerkiksi opintojaksovalintoihin. Henkilökohtaisessa ohjauksessa käsitellään myös opiskelijan opiskelusuunnitelmaa, ylioppilastutkintosuunnitelmaa sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelmaa. Opiskeluun liittyvien kysymysten lisäksi ohjauksessa voidaan käsitellä opiskelijan elämäntilannetta ja hyvinvointia. Henkilökohtaisen ohjauksen menetelmät ovat pääasiassa keskusteluun pohjautuvia. Myös erilaisia tehtäviä ja itsearviointeja voidaan käyttää apuna. Ohjauskeskustelun tarkoitus on auttaa opiskelijaa tekemään itseään koskevia päätöksiä ja lisätä hänen toimijuuttaan.

Ohjauksen muotoina voidaan käyttää myös pienryhmäohjausta ja vertaisohjausta. Pienryhmäohjauksessa opiskelija voi käsitellä itselleen tärkeää asiaa yhdessä sekä opinto-ohjaajan että vertaisten kanssa. Vertaisohjauksessa opiskelijat käsittelevät annettua teemaa ilman opinto-ohjaajan aktiivista osallistumista ohjausprosessiin. Molempia työmuotoja voi käyttää missä tahansa lukio-opintojen vaiheessa ja mihin tahansa teemaan liittyen.

Verkko-ohjauksen avulla voidaan toteuttaa kaikkia edellä mainittuja ohjausmuotoja, joko osittain tai kokonaan. Verkko-ohjauksessa voidaan käyttää välineenä esimerkiksi Teamsia, Wilmaa ja sähköpostia. Verkko-ohjausta voidaan toteuttaa sekä lähiopetuksessa että etäopetuksessa.

Laanilan lukiossa opiskelusuunnitelma laaditaan ohjatusti opinto-ohjauksen opintojaksolla lukion alkaessa. Kaikki aloittavat lukiolaiset käsittelevät opiskelusuunnitelmaansa ryhmänohjaajan kanssa ensimmäisen opiskeluvuoden syksyllä. Tarvittaessa opiskelija voi myös varata henkilökohtaisen ohjausajan opinto-ohjaajalta opiskelusuunnitelmansa laadintaan. Erityisesti opintojaan 3,5–4 vuoteen suunnittelevien kanssa sovitaan henkilökohtaisesta ohjauksesta opintosuunnitelman laatimiseksi. Opiskelusuunnitelmaa päivitetään vuosittain. Ennen seuraavan lukuvuoden opintojaksojen valitsemista annetaan luokkamuotoista ohjausta valinnoista. Valinnoista ja opiskelusuunnitelmasta keskustellaan myös henkilökohtaisissa ohjauksissa.

Ylioppilastutkintosuunnitelman laatimisen opiskelija aloittaa ensimmäisenä opiskeluvuotena miettimällä ylioppilastutkintoonsa kuuluvia aineita. Ylioppilastutkinnon rakenne ja tärkeimmät säännökset käsitellään OP1-opintojaksolla. Ylioppilastutkintosuunnitelmaa päivitetään toisena opiskeluvuonna laatimalla opinto-ohjaajan kanssa henkilökohtaisessa ohjauksessa hajautussuunnitelma. Hajautussuunnitelma tehdään toisen vuoden syksyllä, jos opiskelija aloittaa ylioppilaskirjoitukset toisen vuoden keväällä tai toisen vuoden keväällä, jos opiskelija aloittaa ylioppilaskirjoitukset kolmannen vuoden syksyllä. Ylioppilaskirjoitussuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa myös kolmantena opiskeluvuotena.

Jatko-opinto- ja urasuunnitelman laatiminen kuuluu Laanilan lukiossa OP2-opintojakson sisältöihin. Toisen vuoden opiskelijat laativat jatko-opintosuunnitelman, josta keskustellaan toisen vuoden keväällä henkilökohtaisessa ohjauksessa. Jatko-opinto- ja urasuunnitelmaa päivitetään abivuonna. Jatko-opinto- ja urasuunnitelman laatimisen tueksi jatko-opintoja käsitellään OP2-opintojaksolla ja opiskelijan on sovitusti osallistuttava myös lukiolla yhteistyössä korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa järjestettäviin jatko-opintoinfoihin ja muihin sovittuihin jatko-opintoihin tai työelämään liittyviin tapahtumiin.

7. OHJAUKSEN YHTEISTYÖ TYÖELÄMÄN JA MUIDEN OPPILAITOKSEN ULKOPUOLISTEN TAHOJEN KANSSA

Korkeakouluyhteistyö

Lukiolaisilla on mahdollisuus osallistua vähintään kerran lukion aikana Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun Hakijan päivään. Tapahtumassa tutustutaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen koulutustarjontaan. Opinto-ohjaajat osallistuvat lukuvuosittain Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun järjestämiin yhteistyöverkostotapaamisiin (esim. Hakijan päivä ja Opopatio). Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijat käyvät esittelemässä eri koulutusaloja lukiolaisille. Koulutusaloihin tutustumisia järjestetään mahdollisuuksien mukaan. Toiminnassa hyödynnetään myös etäosallistumismahdollisuuksia.

Lukiolaisille tiedotetaan mahdollisuuksista korkeakouluopintoihin lukio-opintojen aikana. Pääasiallisina yhteistyökumppaneina toimivat Oulun yliopisto ja Oulun ammattikorkeakoulu. Verkossa tarjottavia opintoja voi valita myös muista Suomen korkeakouluista.

Laanilan lukiossa järjestetään vuosittain jatko-opintoinfoja eri korkeakouluopinnoista ja muista jatko-opintovaihtoehdoista sekä opinto-ohjauksessa että muissa oppiaineissa.

Työelämä

Mahdollisuuksien mukaan lukiolaisille järjestään yritysvierailuja ja yrityksien edustajien vierailuja kouluille. Eri oppiaineissa perehdytään työelämään liittyviin teemoihin. Lukiolaisille tiedotetaan työelämän ajankohtaisista tapahtumista ja lukiolaiset osallistuvat niihin mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi hyödynnetään työelämään tutustumiseen liittyviä tapahtumia, joita Oulun kaupunki järjestää, mm. BusinessAseman ”Työntaitajat”-tapahtumat opiskelijoille, aineenopettajille ja opinto-ohjaajille sekä ”Työntaitajaksi”-tapahtuma.

Huoltajat

Lukioissa järjestetään huoltajille suunnattuja tilaisuuksia sekä tiedotetaan opiskeluun ja opiskeluhuoltoon liittyvistä ajankohtaisista asioista viesteillä. Yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään opiskelijan tuen tarpeen mukaan. Lukiossa voidaan myös järjestää tapaamisia huoltajien, koulun ja opiskeluhuollon henkilöstön kesken. Lukiossa voi toimia myös vanhempaintoimikunta. Laanilan lukiossa järjestetään kaksi vanhempainiltaa ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden huoltajille, yksi vanhempainilta toisen vuosikurssin opiskelijoiden huoltajille ja yksi vanhempainilta kolmannen/neljännen vuosikurssin huoltajille. Lisäksi järjestetään Reksin aamiainen -tapahtumia huoltajille.

Muut yhteistyötahot

Yhteistyötä voidaan tehdä muun muassa seuraavien tahojen kanssa:

- Toisen asteen oppilaitokset
- Etsivä nuorisotyö (jokaiselle lukiolle nimetty oma työntekijä)
- Nuorisotoimi, esimerkiksi Byströmin Ohjaamo
- TE-palvelut
- Kolmannen sektorin toimijat
- Seurakunnat

8. OHJAUSTOIMINNAN ARVIOINTI

Koko koulun ohjaustoimintaa arvioidaan lukiokohtaisesti säännöllisesti. Tarvittaessa ohjaustoimintaa voi arvioida myös kaupunkitasolla. Ohjaustoimintaa voidaan arvioida esimerkiksi

- erillisin kyselyin ohjaustoiminnasta esimerkiksi kyselyt lukion aloittaville, jatko-opintosuunnitelmakyselyt, kyselyt ryhmänohjauksista,
- osana muita kyselyitä kuten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely tai
- laadullisesti, esimerkiksi opettajainkokouksessa keskusteluin.

Arvioinnissa voi ottaa huomioon esimerkiksi seuraavia näkökulmia

- opiskelijalähtöisyys,
- saavutettavuus, esteettömyys,
- tasa-arvo, yhdenvertaisuus,
- osallistaminen, avoimuus,
- palvelujen ja henkilöstön ammattimaisuus ja
- tutkimusperusteisuus.

Laanilan lukiossa opiskelijat täyttävät palautekyselyn opinto-ohjauksesta lukio-opintojen päättyessä. Koko koulun ohjaustoimintaa arvioidaan osana opiskeluhuollon suunnitteluun liittyviä kyselyitä. Ohjaustoiminnasta keskustellaan opettajien kehittämispäivillä ja kokouksissa.

Arvioinnin tulosten perusteella kannattaa suunnata lukion ohjauksen kehittämistoimintaa.